

Svar på fråga 2024/25:899 av Nadja Awad (V)
Kvinnors rätt till personlig assistans

Nadja Awad har frågat mig om jag avser att ta några initiativ för att undersöka skillnaderna mellan kvinnors och mäns användning av statlig assistans.

Sammansättningen av mottagarna av assistansersättning utifrån flickor, pojkar, kvinnor och män har inte ändrats särskilt mycket under perioden 2002–2023. Under denna period har andelen män ökat från 43 till 46 procent och andelen kvinnor minskat från 40 till 38 procent. Andelen flickor har minskat från 8 till 7 procent och andelen pojkar minskat från 10 till 9 procent. Historiskt har andelen män alltid varit något större än andelen kvinnor och andelen pojkar större än andelen flickor (FK 2024/002284).

Av Försäkringskassans årsredovisning för 2024 framgår att andelen avslag på ansökningar om assistansersättning minskade förra året. För kvinnor har andelen avslag minskat mer än för flickor, pojkar och män. Flickor har under de senaste åren

haft en högre andel bifall jämfört med pojkar, men Försäkringskassan kan i nuläget inte uttala sig om det innebär osakliga skillnader eller inte. I tidigare studier där flera bakgrundsfaktorer ingått har resultaten visat att flickor fortsatt haft högre bifallsandel än pojkar medan det inte kvarstår några skillnader mellan kvinnor och män.

När det gäller personer som beviljas assistansersättning för första gången beviljas flickor något fler timmar än pojkar och män beviljas något fler timmar än kvinnor. Så har det varit de senaste tre åren. Under förra året minskade skillnaderna både bland barn och vuxna men i år har de ökat igen. När det gäller vuxna finns skillnaden inte kvar när hänsyn även tas till ålder och personkrets i lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). När det gäller barn kan Försäkringskassan inte förklara orsaken till skillnaderna. Det har tidigare varierat över tid om det är flickor eller pojkar som har beviljats flest timmar i genomsnitt. Det gäller både för förstagångsbeviljade och för samtliga mottagare.

Sett till samtliga assistansmottagare har män i genomsnitt fler timmar än kvinnor. Skillnaden finns kvar även när hänsyn tas till andra bakgrundsfaktorer. Försäkringskassan har påbörjat en analys av dessa skillnader och har sett att de till viss del kan förklaras av att en större andel män än kvinnor är beviljade assistans dygnet runt. Men skillnaden finns kvar för de som är beviljade dubbel assistans. Myndigheten behöver göra fler

analyser för att kunna uttala sig om det handlar om osakliga skillnader eller inte.

I det av regeringen beslutade målet för assistansersättning framgår bland annat att handläggningen ska präglas av hög kvalitet och rättssäkerhet så att den som är berättigad till ersättning får det. Besluten ska vara likvärdiga över hela landet, för såväl flickor och pojkar som för kvinnor och män. Målet anges även i Försäkringskassans regleringsbrev för budgetåret 2025 och måluppfyllelsen redovisas varje år i årsredovisningen.

Utöver detta har Försäkringskassan i sitt regleringsbrev ett årligt återkommande uppdrag att genom indikatorer följa utvecklingen av assistansersättningen.

Jag följer noga utvecklingen av assistansersättningen. De analyser Försäkringskassan gör är viktiga för att kunna upptäcka omotiverade könsskillnader.

Stockholm den 19 mars 2025

Camilla Waltersson Grönvall